

SKOLAI SZEMLE

Felelős szerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN református lelkész

Megjelenik két hetenként, szombaton

Előfizetési ára: egész évre 100 Lei, fél évre 50 Lei, egyes szám 4 Lei.

Szerkesztőség: Salonta (Nagyszalonta) Református lelkészi hivatal, a hová a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény küldendő. Kiadóhivatal: Oradea-Mare (Nagyvárad) Ferdinánd király-út (Rákóczi-út) 14. szám. Előfizetési díjak, hivatalos hirdetések díja, reklamációk Konrád Géza címére Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 14. küldendő

A gyermekek vallásos nevelése.

A háboru óta egyre több és több figyelem fordul a gyermekek felé. A háborúnak ők voltak a legártatlanabb szenvedői, utána a legszánandóbb áldozatai és a jövőre nézve ők a legnagyobb reménységeink. Nemcsak egyenkint és csupán egyes családoknak, hanem egyháznak, fajunknak új életet, új virulást ígérő drága új hajtásai. De sajnos, legtöbbször megelégszünk ezzel a gondolattal és nem teszünk semmit, csak álmodozva gyönyörködünk a reménység gondolatában. Várjuk, hisszük, hogy reménységeink teljessé válnak és egykor egy új jövőben, ha talán már mi nem is — ők bizonyosan boldogok lesznek. Ennyi az egész és álmaink valóra válása érdekében alig teszünk valamit. Azaz legyünk igazságosak. Fajunkra nézve iskoláinkért vívott nagy küzdelmeinkben mindent megteszünk, de egyházunkra nézve semmivel sem többet az eddigiek-nél. Pedig, hogy az eddigi módok és eszközök nem voltak elégségesek, ha a gyermekek életében nem is, de felnőtt korunkban mindenesetre tapasztaltuk és napjainkban eléggé tapasztaljuk. Ezek a tapasztalatok arról kellett, hogy meggyőzzenek mindnyájunkat, hogy az eddigi módok és munkák nem voltak elégségesek és újabbakhoz kell folyamodnunk.

A gyermekek vallásos nevelése könnyen ment akkor, mikor az iskolába mindig már addig vallásosan nevelt gyermekek kerültek. A tanító könnyen és eredménnyel építhetett tovább a már elkészített alapon. Ma azonban igen sok esetben nem így van. Ma a szülők nagyrésze az iskolától vár mindent, gyermekének teljes nevelését. Ugy tekinti az iskolát, mint amelyik leveszi válláról a nevelés gondját és minden munkát elvégez helyette. Ebben a munkában a nevelőket még jó, ha csak nem támogatja, de igen sok esetben akadályozza. Ezek az akadályozó hatások a nevelés egész munkájában tapasztalhatók, de legnagyobb

mértékben éppen a lelki nevelés terén. Amikor pedig itt újabb és egyre nagyobb nehézségekkel találkozunk, újabb és intenzívebb munkával kell ezeket leküzdenünk és e küzdelmeket a gyermekek lelki boldogsága és egyházunk s benne mindnyájunk jövője érdekében teljes lélekkel kell folytatnunk.

Gyermekeink vallásos nevelése jól tudjuk, történhetik az iskolán kívül is, de az egyházban. Ennek egyrésze az ifjúsági istentiszteletek és ifjúsági egyesületek által végezhető, de ezekben csak folytatni lehet már addig elkezdett munkálkodást és csak akkor lehet az általuk való működésünk eredményes, ha már előzőleg megalapoztuk azt. Tehát a kicsiny, gyermeki lélekben kell kezdenünk. — Ennek a munkának a módja — mint ismeretes, a vasárnapi iskola, mely már általánosságban a kezdet kezdetén van. Több egyházunkban ismeretes és kisebb keretek közt buzgó lelkek nagy eredménnyel folytatják, de az egyház által hivatalosan is megszervezve, sőt talán elismerve sincsenek. Addig pedig bátoratlanul és csak kicsiny körben éreztetheti áldását. Igénytelen nézetünk szerint nagyon itt van az ideje, hogy ezt a jövőnkre nézve végtelenül fontos missziót teljesítő munkát egyházunk hivatalosan is megkezdje és az eddig munkálkodóknak segítségére legyen.

E tekintetben a kerületi közgyűlésre és a lelkészi kurzusra vár a kezdeményező intézkedések megtétele.

D. I.

* * *

A „vasárnapi iskola” ügyét évekkel ezelőtt felkarolták a nagyvárad ref. egyház lelkes munkásai. — A gyermekek vallásos nevelésének e módja újabban nagy lendületet vett ez egyház-községünkben, amelynek gyűlekezeti lapja a „Református Híradó” állandó rovatot nyitott e munka számára. A nagyvárad református egyházat a napokban megfogja látogatni id. Viktor János is, a vasárnapi isk. világszövetségének titkárja, hogy a megindult munkának szilárd irányt mutasson.

Iskola.

Van-e egyházunknak iskolafenntartói joga?

Sokak előtt bizonyára különösnek tetszik ennek a kérdésnek a felvetése. Hiszen református egyházunknak iskolafenntartói jogát évszázados békekötések és országos alaptörvények biztosították még a legszomorubb elnyomatás idején is és biztosítani látszik ezt a Románia felelős képviselői által elfogadott és aláírt trianoni békeszerződés 9. §-sa, valamint a legújabbban megjelent egyházpolitikai törvénytervezet 15-ik pontja is.

Sajnos azonban, ez csak a papiroson van így. Valóságban egészen másként áll a dolog. Legalább is a napról-napra ismétlődő indokolatlan iskolabezárások azt mutatják, hogy egyházunknak e féltve őrzött jogát az államhatalom képviselői nem tartják úgy tiszteletben, amint azt a törvények őreitől és végrehajtóitól elvárnánk. Élénken bizonyítja ezt az alábbi eset is.

A szatmári református egyház felettes hatóságának határozott utasítására, az 1921-ik évben visszaállította az 1903-ik év óta nem működő fiu elemi iskoláját. Az iskola visszaállításának és megnyitásának ténye az egyház vezetősége által kellő időben bejelentetett a szatmári kir. tanfelügyelőnek, aki a bejelentést jóváhagyólag tudomásul vette és az állami felügyeletet az iskolára ki is terjesztette. Az iskola 2 éven át zavartalanul működött is és ellene egyik hatóság részéről sem merült fel semmi kifogás, mert mindenben alkalmazkodott a kiadott rendeletekhez. Annál nagyobb meglepetés volt az egyház vezetőségére nézve, mikor folyó évi október hó 3-án, tehát az iskolai beiratkozások megtörténte és a tanítás megkezdése után, több mint egy héttel, a következő átiratot kapta a szatmári tanfelügyelőtől: 3355—1923. sz. „Tisztelettel értesitem, hogy a közokt. miniszter 81,646—1923. sz. alatt nem hagyta jóvá az önök elemi iskolájának visszaállítását, ennek következtében azonnal oszlassák fel iskolájukat és a növendékeket adják át a legközelebbi állami iskolának.”

Az egyház presbytériuma a teljesen indokolatlan és iskolafenntartói jogát mélyen sértő rendelkezés ellen felfolyamodással élt a közokt. miniszterhez és kérte annak hatályon kívül helyezését. A felterjesztésre folyó hó 1-én érkezett meg a válasz, amikor a szatmári tanfelügyelőség 4105—1923 sz. a. értesítette az egyház vezetőségét, hogy a miniszter elutasította az egyház kérelmét és fenntartja előbbi rendelkezését, „mert a szatmári ref. egyházközség lemondott ezekről az iskolákról a magyar kormánnyal megegyezve még

1902-ben és mert az állami iskolák kitudják elégíteni a ref. növendékek beiratkozási igényeit.

Ezen indokok közül az első tévedésen alapszik, mert a szatmári ref. egyházközség nem mondott le iskoláiról az által, hogy 1903—1921-ig nem élt iskolafenntartás jogával. Bizonyítja ezt az a körülmény is, hogy a szatmári állami iskolák szervezésekor a magyar kormány nem a szatmári ref. egyházközséggel, hanem Szatmárnémeti szab. kir. várossal kötött szerződést. De még ha talán lemondott volna is az egyház egy időre iskolafenntartói jogáról, ez akkor sem lehet akadály annak, hogy ma ismét éljen ezzel a jogával, mert a törvényben sehol nincs olyan rendelkezés, hogy amely községben, vagy városban egyszer állami iskola létesítetett, ott felekezeti iskola többé nem szervezhető.

Ami pedig a másik indokot illeti, amit inkább nevezhetünk ürügynek, hát az talán még sem lehet elég ok egy felekezeti iskola bezárására, hogy, mert az állami iskolában nincs elég növendék, tehát be kell zárni a ref. iskolát, hogy legyen. Már pedig a szatmári ref. iskola bezárásának ez a tulajdonképeni és egyedüli oka.

Ilyen eljárások után valóban lehetetlen fel nem vetnünk a kérdést, hogy vajjon Romániában van-e ref. egyházunknak iskolafenntartói joga, vagy csak altatjuk ezzel magunkat? Mert azt igazán nem tarthatjuk jognak, amivel a törvény keretei között sem élhetünk és amit tetszés szerint el lehet gáncsolni. Tisztáznia kell ezt a kérdést magának az egyetemes ref. egyháznak az államkormánnyal, mert ha ilyen módon is meglehet szüntetni a felekezeti iskolákat, akkor öt év múlva Romániában már csak emléke lesz a ref. felekezeti oktatásnak.

Boros Jenő.

Megjelent és kapható

a magyar tannyelvű
el. iskolák számára
a legújabb miniszteri tanterv szerint kidolgozott,
Dr CABA ÁGOSTON kir. tanfelügyelő által írt

Román nyelvkönyv

(Gramatică Română) IV. kiadás. A leckék
a tantervben előírt beszéd- és értelemgyakorlati anyagot tárgyalják. — Kapható:
Béres Károly könyvkereskedésében
Oradea-Mare-Nagyvárad, Ferdinánd király-út 14

Ara
16
Leí

Egy 55 kilogram súlyu harang eladó. Érdeklődők Konrád Géza püspöki titkárhoz forduljanak.

A bihari egyházmegye közgyűlése

November 15-én tartotta a bihari egyházmegye őszi rendes közgyűlését Nagyváradon. Külsőleg, belsőleg egyaránt hí képe volt e gyűlés egyházunk jelen küzdelmes, vajdó állapotának. Ha a külső képet nézem: talán sehol sem áthatók úgy együtt egyházunk különböző rétegeinek képviselői, mint éppen a bihari tractus gyűlésein. Mint állandóan, most is szinte teljes számban ott voltak a lelkészek és világiak, köztük a kultúra munkásai, jogtudók és egyszerű falusi kurátorok. Amint elnéztem őket, büszkén gondoltam reá: mennyi őserőnek forrása és egyben képviselője mind s a szellemi és anyagi javaknak mekkora gazdagsága, mely bennük, egyházunkban van! És amint megláttam — hiszen lehetetlen volt nem látni — az elválasztó szakadékokat, sőt itt-ott tátongó mélysegeket, szomoruan gondoltam el: mi mindent tudnánk elérni, legszebb álmainkat valóságra váltani, ha egy lélek hatna át, tenné eggyé mindnyájunkat. Belsőleg fölemelő és lesújtó részletek, sablonos közigazgatási ügyek, fajunk kulturájáért vívott hősiek küzdelmeink egyes jelenetei és egyházunk megújulásának alapvető határozatai adták meg a gyűlés anyagát.

Csernák Béla esperes buzgó imádsága után kijelenti, hogy az esperességet elfogadja, mivel a presbyteriumok — lemondása dacára — újból csaknem egyhangulag őt választották meg. A felsőbb egyházhatósági rendeletek tudomásul vétele után az esperes jelentése következett, melynek kapcsán dr Bodnár Gábor indítványt terjesztett elő az egyházfegyelemről, közelebbről az egyházközs. bíróságra és a presbyterekre vonatkozólag olyanformán, hogy a presbyteri köteleességeket magában foglaló új eskü vétessék ki minden presbytertől. A közgyűlés az indítványt általánosságban elfogadta és megbizta az indítványozót, hogy a következő gyűlésre részletesen kidolgozva terjessze elő. — Csató Jenőné, dr Lázár Mártonné nagyvárad, Polgári Vilma váradpósai, Bancsik János váradvelencei, Széles Erzsébet nyüvedi, Bogáti Mihály örvendi, Ördög Imre és Ördög Imréné Bodnár Margit siteri, Varga Ferenc hegyközkovácsi-i tanítókat teljesen vagy feltételesen megerősítette. — Az eddigi neveltségesapidijakat [3 Lei] eltörölte a közgyűlés és helyette a valóságos és jogos készkiadások megtérítését rendelte el. — A lelkész-gyámintézettről elhatározta, hogy mivel ezelőtt mintegy 25 évvel az újabb lelkészek előtt bezárták s ma csak 6 tagja van, az újabbak felvételének megállapítására és az egyházmegye másik részével való kölcsönös számadás eszközzésére bizottságot

küldött ki, egyben a vagyon kezelését a közgy. pénztárnokra bizta illő tiszteletdíj mellett.

Szomoru kép tárult a közgyűlés elé a fugyivásárhelyi hegyi lakosok sivár, csaknem teljesen negatív lelki és egyházas életéről. A bajok megvizsgálására, az okok felderítésére és orvoslási javaslat készítésére Telegdi Józsefet és Vadai Bélát küldte ki.

A gyűlés legfontosabb és legnagyobb komolysággal tárgyalt ügye a nagyvárad tanítónőképző sorsa volt. A tavaszi közgyűlés ugyanis bizottságot küldött ki az egyházmegyének, illetve az egyes egyházaknak az intézet fenntartásához való hozzájárulási tervezetének elkészítésére. Minthogy időközben a nagyvárad egyház az intézet fenntartását — mint ismeretes — vállalta, a bizottság azt javasolta, hogy az egyházmegye ezt köszönettel fogadja el és az igazgatási jogokról mondjon le, azzal a hozzájárulással, hogy az épületet, ha és amennyire az egyházkerületnek reá egyetemes célokra szüksége lesz, a nagyvárad egyház köteles legyen átengedni. A javaslat legfőbb indoka az volt, hogy nincs rá biztos remény, hogy az egyházmegyék ezidőszert évi 70—70,000 s a nagyvárad egyház 35—40,000 leivel hozzá tudna járulni a fenntartás terhehez. Hosszu, komoly és nívós vita indult meg a javaslat fölött, de sajnos, nagyon egyoldalulag: az épület sorsát és tulajdonjogát illetőleg. Végre is a közgyűlés a javaslatot elfogadta azzal, hogy az épülethez való jogát, és annak érvényesítését fenntartja arra az időre, mikor e felől dönteni alkalmoszerű és szükséges lesz.

A nehéz ügy elintézése után, mintegy fellelegzett hangulattal, gyorsan tárgyalta le a többi kevésbé fontos, adminisztrációs ügyeket s a ker. képviselőségről lemondott Major Gyula helyett Sulyok Istvánt választotta meg. Délután a bíróság ülésezett.

Halottaink

Szabó Ania hajdúszoboszlói lelkipásztor, az alsószabolcs-hajdúvidéki egyházmegye esperese, életének 49 ik. boldog házasságának 22-ik évében, október hó 29-ikén elhunyt. Temetése október hó 31-én volt, a nagy hajdúváros általános részvéte mellett. A gyászszertartást dr Baltázár Dezső püspök végezte. A szerető férjet, jólelkű édesapát, a hűséges pásztor a megszorodott családdal együtt gyászoljuk.

Sarkady Mihály tiszaujlaki református lelkész, a mármaros-ugocsa egyházmegyének hosszú időn át volt tanácsbírája életének 71-ik, házasságának és lelkészkedésének 42. évében, folyó évi október 15-én délután 6 órakor rövid szenvedés

után elhunyt. Halálát özvegye, nevelt leánya, Kőrössi Sándor mezővári lelkész felesége s a széles körben kiterjedt rokonság gyászolja gyülekezetével együtt. A cseh uralom alatt levő magyarságnak és református egyházunknak hű fia és erős támasza volt. Lelkész volt Rozsályban, Tiszaújlakon, Nagyszőlősen, ahonnan ismét Tiszaújlakra ment vissza. Emlékét híven megőrizzük.

Egyházi hírek

Lelkészi meghívás. A temesvári ref. egyház presbitériuma már régebben elhatározta a temesvári második lelkészi állás felállítását. Folyó hó 4-én történt meg az állás betöltése. A bánáti egyházmegye képviselőjében megjelent Telegdy László világi tanácsbíró és Domján Lajos e. m. képviselő elnökle alatt a temesvári egyház közgyűlése magáévá tette a presbitérium egyhangú határozatát és a közgyűlés is egyhangulag Szabolcska Lászlót hívta meg második lelkészéül. A szép tehetségű, kedves modoru, közszeretettel álló ifju lelkész atyámfiajának őszinte szívvvel kívánunk minden jót, hogy édesapja Szabolcska Mihály nagynevű költőnk oldala mellett továbbra is odaadó lelkesedéssel és szeretettel munkálja egyházunk javát. Ugy a temesvári egyháznak, mint az ifju lelkésznek kívánjuk, hogy a Mindenhátó Isten sokasítsa meg áldását ő rajtuk a kölcsönös szeretet elhivatása által is. —n—s.

Egyházkerületi közgyűlés. Az egyházi törvényjavaslat, a miniszteri iskolai rendeletek sérelmes intézkedések és fontos egyházi ügyek szükségessé tették a kerületi gyűlés tartását, mielőtt az újraalakulásra vonatkozó október—novemberre ígért és még mindig bizonytalan távolban levő miniszteri engedély megérkeznék. Az elnökség a közgyűlés napját december 14-re tűzte ki.

Sartoryus Ernő kerületünkben. A keresztyén ifjusági egyesületek világbizottságának főtitkára: Sartoryus Ernő, ki a múlt évben a magyarországi, a múlt hóban pedig a csehszlovákiai református egyházakat látogatta meg, a napokban Románia területére érkezik, a magyar református ifjusági egyesületek megszervezésére. Minthogy két hétig Erdélyben lesz köruton, a jövő hó elején pedig egyházkerületünk nagyobb egyházait (Nagyvárad, Nagyszalonta, Szatmár stb.) látogatja meg, s az ifjuság a környék lelkészei és a hivek előtt ismereti a ker. ifjusági egyesületet. Lelkész társaink és az ifjuság barátai bizonyára örömmel ragadják meg az alkalmat, hogy e jövőt és benne egyházunk jövőjét építő lelkes mozgalmat közelebből megismerjék és munkásai közé álljanak.

Lelkészi kurzus és konferencia. A már szeptemberre tervezett lelkészi tanfolyam idejét a kiküldött előkészítő bizottság a kolozsvári theol. tanári karral egyetértően január 7—12. napjaira állapította meg. A tulajdonképeni tanfolyam előadásait a kolozsvári tanárok látják el, a konferencia bevezető előadásait felkért előadók tartják. A befejező vasárnapon evangelizáló délután és kulturális estély lesz. A részletes tervet és részvételi módokat később ismertetjük.

A szatmári egyházmegyei lelkészegyesület működése. A szatmári egyházmegye határon túli részének lelkészegyesülete aug. 14-én a szokásos kereteket túlhaladó összejevetelt tartott, mely gyűlés orgonahangversenyből és műsoros estélyből állott. A gyűlésen Kósa Zsigmond, Bakó Péter, dr. Juhász László és Lányi Elemér tartottak előadásokat a szőnyegen levő kérdésekről. Az orgonahangversenyen özv. Misley Sándorné és Misley Ilona a leányegyesületek céljáról mondtak propaganda beszédekét s négy tanító működött közre. A műsoros estélyen Sipos József esperes és Szabó János elnök beszéltek és több értékes szám volt. A Kalvineum javára félmillió korona gyűlt össze.

A Hódmezővásárhelyen működő jogakadémián a folyó félévre beiratkozott 115 joghallgató. Ezeknek fele helybeli, a többiek a közvetlen közeli helységek fiai, így az órákat szorgalmasan látogatják. Az előadások október 1-én kezdődtek. A tanárok száma 7, akiken kívül van hét előadó. Az igazgató dr. Gergely György, aki e tavaszi kerületi közgyűlés alkalmával lett beteg, november 1-én megkezdte előadásait, dr. Szilágyi Antal jogtanár is kiköltözött Máramaroszigetről és megkezdte a prelegetést. Ily módon a régi erők megfeszítésével és a helybeliek buzgó támogatásával a háború kitörése óta rettenetes időket átélő jogakadémia életrevalóságáról bizonyosságot tett.

Biharpüspökiben pár héttel ezelőtt halt meg a község egyik jómódu polgára: id. Simon Lajos, ki végrendeletében 19,000 leit hagyományozott a püspöki-i református egyháznak. Ez eset is bátorító jel egyházunk jövőjére nézve. Ime hiveink lelkében — szórványosan ugyan — de mindgyakrabban lobban fel az ősök egyház iránti szeretetének és áldozatkészségének lángja. Amit Simon Lajos cselekedett, — emlékeztetéssé tévén nevét eme nemes adományával — hányan megtették nagyapáink közül, kik végrendeletükben el nem feledkeztek az őket egész életükben tápláló és boldogító szent eklézsiáról, hanem mindig tértak reá földi javaikból valamennyit. Mikor így volt, nem volt szükség egyházi adóra, s ha most

így lenne, most sem volna szükség. — Ez az eset eszünkbe juttatja a furtai egyházban nemzedékek óta fennálló szokást, hogy ott senki sem hagyja ide e földi hazát anélkül, hogy maga, vagy az ő nevében hozzátartozói, Isten dicsőségére ne hagyományozna, vagy ne adományoznának.

Európa katasztrófájáról értekezett Bernáth István a neves ref. világi vezér-férfi, az Országos Nemzeti Klub első őszi összejövetelén. Egészen bizonyosnak látszik a katasztrófa — mondotta Bernáth — ha Európa új irányokba áttérni nem tud. A szabadság, egyenlőség és testvériség frázissá sülyedt. A szabadság helyett magában Franciaországban a legtulzottabb centralizáció uralkodik. Az egyenlőségre érdekes fényt vet Rathenau ismert mondása, amely szerint Európa sorsát kétháromszáz ember tartja kezében. Ami pedig a testvériséget illeti, arra csattanós választ ad a bolsevik uralom s a franciák benyomulása a Ruhr-vidékre. A munka azonban tovább folyik. Ferrert világszerte dicsőítik, a szabadkőművesek páholya Maratnak Párisban szobrot emel s hasonlót tesznek az orosz uralom hívei Oroszországban, dicsőítvén ez uton Judás emlékét. Voltaire álma megvalósult. A keresztyénység szerepe hátérbe szorult, de ezzel együtt Európa elveszti a haladásnak és emelkedésnek legerősebb és legtartósabb biztosítékait. Ez katasztrófája és ha belőle kilábolni nem tud, végzete lesz Európának.

Hivatalos rész.

Szám: 1282—1923.

Nagytiszteletű Esperes Ur!

Egyházkerületünk lelkes Elnökének, nagytiszt. Széll György esperes urnak megbízásából van szerencsém értesíteni, hogy egyházkerületünk Elnöksége a kerületi közgyűlést a folyó évi december hó 14-ik napjának délelőtti 9 órájára Nagyváradra a ref. egyházközség újjvárosi tanácstermébe kitűzte.

Midőn az Elnökség megbízásából Nagytiszteletűségedet a gyűlésre tisztelettel meghívom, fölkérem, hogy amennyiben egyházmegyeje részéről felettes egyházhatósági intézkedést igénylő ügyek volnának, az iratokat hivatalomhoz legkésőbb november 30-ig fölterjeszteni méltóztassék, hogy azok tárgyalásra kitűzhetők legyenek.

A közgyűlés fontosabb tárgyai: Különböző miniszteri leiratok, rendeletek; bizottsági jelentések: a főjegyzőválasztás, a kulturadó, a vallástani kézikönyvek, a lelkesi nyugdíjintézet tárgyában, a tűzbiztosítás kérdése, egyházkerületi költségvetés; egyházmegyeiktől felterjesztett ügyek stb.

A közgyűlést megelőző nap december

13-án délután 4 órakor esperesi értekezlet a fent megjelölt helyen a lelkeszővegyek és árvák segélyezése, a közgyűlési ügyek tárgyában.

A közgyűlés napjának vagyis december 14-ének délutánján 4 órakor bírósági ülések lesznek.

Abban az esetben, ha a tárgyalások ezen a napon befejezhetők nem volnának, a tárgyalást, illetve a bírósági ügyeket a következő napon folytatni fogjuk.

Midőn úgy a közgyűlésre, mint a bírósági ülésekre nagytiszteletű Esperes urat meghívni szerencsém van, egyuttal arra is felkérem, hogy egyházmegyeje képviselővel a közgyűlés határidejét közölni s őket az egyházkerületi Elnökség nevében meghívni méltóztassék.

Atyafiságos üdvözléssel vagyok
Nagyvárad, 1923 november 19-én.

Csernák Béla,
egyházkerületi főjegyző.

1251—1923.

Felhívás.

A vallástani kézikönyvekre benyújtott s idáig az érdekeltek által át nem vett

„Ismerjétek meg az élet könyvét.”
„A Lélek mindeneket megvizsgál.”
„Magasztallak Téged én Istenem.”
„Csak a Jézust.”

jeligéjü pályaművek szerzőit ismételten felhívom, hogy dolgozataik átvételéről intézkedni sziveskedjenek, vagy értesítsék az egyházkerületi főjegyzőt hivatal, hogy hova küldje pályamunkájukat.

Nagyvárad, 1923 november 17.

Csernák Béla,
egyházkerületi főjegyző.

Pályázat.

A patóházai ref. egyház pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett orgonista-kántortanítói állására.

Javadalom: Lakás, kerttel; 15 q (tizenöt) buza; 5 q (öt) szemes tengeri; 5 (öt) magyar hold föld, hivek által szántva, s tanító magvával bevetve; faváltság 500 Lei, s tanító által vett tűzfát a gyűlekezet a megyesi állomástól beszállítja; 2 legelő-jog; temetői kaszáló; stóla; tandíjváltás az egyház pénztárából 250 Lei; esetleges, állami vagy e. ker.-i segély. Tanító javadalmát képezi még az agrárreform útján már eddig nyert 5½ (öt és fél) kat. hold föld is, melynek adója s megmunkálása megválasztandót terheli [újabb 8 kat. hold föld kieszközlése folyamatban van].

Kötelesség: Az elemi és ismétlő iskolai tan-kötelesek felsőbb hatóság által megállapított tanterv szerinti vezetése; kántori teendők végzése; énekkar szervezése s egyházi jegyzőség.

Pályázati kérvények ref. lelkesi hivatalhoz Potau—Patóháza, [u. p. Medies ul aurit—Aranyosmeggyes] november 20-ig küldendők.

Pályázat hirdetés

a bályoki ref. egyház kántortanítói állására.

Fizetés: 1. Kézpénz [borváltság] évi 40 lei.
2. 30 = Harminc mm. kétszeres gabona pénzben [a presbiterium által minden év január havában megállapítandó folyó árban]. 3. 16 = Tizenhat m³ tűzifa [esetleg fenti módon folyó árban megváltva]. 4. 13 kat. hold és 275 □² föld természetbeni haszonélvezete. 5. Legelő és erdőilletőség természetben [értéke ma 500 lei]. 6. Stóla. 7. Lakás 3 szobával s kerttel. 8. A Bárczay-gróf Károlyi-alapítvány kamata [ma 130 lei, növekvő értékben]. Ezenkívül az uradalom ad évenként 16 m³ tűzifát, amelyet — kegydíj lévén — az egyház nem garantál. — Kötelességek: a kijelölt osztályok [ma III—VI. vegyes] tanítása, kántori teendők végzése, lelkész szükség esetén helyettesítése, egyházi jegyzőség, énekhar szervezése, vezetése s lelkésznek segédkezés. Orgonázási képesség megkívánatik. A fogy. szövetkezethél mint könyvelő, mellékjövedelemre számíthat. Fenti javadalomba megválasztott 1924 április 1-én lép ameddig a teljes fizetést az özvegy élvezi. Az 1923. évi őszi vetés tiszta jövedelmének fele és az 1924. évi tavaszi vetésnek negyede özvegyet illeti. Az állás a december 2-án megejtendő választás után azonnal elfoglalandó és az egész lakás a megválasztottnak rendelkezésére áll, de a megválasztott 1924 április 1-ig helyettesi fizetésre számíthat, amely megegyezés tárgyát képezi. Személyes bemutatkozás előnyös, de egyszerű utiköltséget csak a megválasztottnak térítünk meg. Pályázati kérvények lelkész által hitelesített okmánymásolatokkal folyó évi december 1-ig a lelkési hivatalba küldendők. Vasút, posta, távirda helyben. Balc—Bályok, Biharmegye.

A presbiterium.

Bibliák és újtestamentumok, énekeskönyvek,

kottás halleluják, bibliai képes albumok, bibliai mondásos fali képek, levélpapírok és levelező lapok, továbbá mindenféle vallásos, építő könyv, irat és traktátus legutánpósebb forrása egész Románia területén az

Evangeliumi Missió
IRATTERJESZTÉSE, CLUJ-KOLOZSVÁR

Trefort-utca 13-ik szám, földszint.

BÉRES KÁROLY

könyvnyomda, papírraktár, könyv-
és írószerkereskedés

a „Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület”
vallástani kézikönyveinek kiadója és főbizománya

ORADEA-MARE—NAGYVÁRAD,
Ferdinánd király körút [Rákóczi-út] 14. szám.

Nagytiszteletű Esperes, Iskolaszéki Elnök,
Igazgató és Tanító urak figyelmébe!

Van szerencsém b. tudomására hozni, hogy a Királyhágómelléki Református egyházkerület közgyűlése 57/1923 szamu határozatával engem bizott meg a főhatósága alá tartozó iskolákban az új tanévre kötelező használatra elrendelt s más kiadású könyvekkel nem helyettesíthető

Református Vallástani kézikönyvek

kizárólagos kiadásával, terjesztésével és mélyen tisztelt Uram kiszolgálásával. Már megjelent és kaphatók a következő új kiadású vallástani kézikönyvek:

A református gyermek első valláskönyve, az el. isk. I. o. sz. II. o. sz. részére, írta Zöld Mihály, ref. lelkész 10—
Református Vallástani kézikönyv, az el. isk. III. o. sz. írta Nagy Vilmos, ref. tanítónőképző-int. igazg. 12—
Református Vallástani kézikönyv, az el. isk. IV. o. sz. írta Nagy Vilmos, ref. tanítónőképző-int. igazg. 12—
Az O-szövetségi kijelentés története, [Bibl. ism.] Kézikönyv a középisk. [polg., gym., lyc., fiu- és leányisk.] I. oszt. r., írta Farkas Kálmán főgymn. tan. 16—
Az O-szövetségi kijelentés története, [Bibl. ism.] Kézikönyv a középisk. [polg., gym., lyc., fiu- és leányisk.] II. oszt. r., írta Farkas Kálmán főgymn. tan. 16—

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület főhatósága alá tartozó el. n. iskolákban a következő tankönyvek használhatók az 19.3.24. tanévre a vallástani kézikönyveken kívül:

I. oszt. Dr. Caba Ágoston, *Fononimica ABC* . . . 15—
II. „ „ Dr. Caba Ágoston, *Abecedar fononimic*, román nyelvű ABC . . . 14—
Dr. Caba Á.—Nagy V. *Olvasókönyv* . . . 22—
III. oszt. Dr. Caba Á.—Nagy V. *Olvasókönyv* . . . 24—
Dr. Caba Ágoston, *Gramatica română* [román nyelvtan] magyar—román szótarral IV-ik kiadás. . . 16—
Coroiu, *Biharmegye földrajza* . . . 7—
Coroiu—Dr. Caba—Nagy, *Biharmegye kézi térképe* . . . 8—
IV. oszt. Dr. Caba Á.—Nagy V. *Olvasókönyv* . . . 26—
Dr. Caba Ágoston, *Románia földrajza* . . . 16—
V.—VI. oszt. Több tanítók *magyar olvasókönyve* . . . 34—
Ioanovici, *Románia alkotmánytana* . . . 13—
Szebesztha—Bányai, *Természettan* . . . 18—
Szeiler Miklós, *Természettan és vegytan* . . . 18—

Raktáron tartom az iskolákban használandó: új szótárakat, térképeket, címereket, irkákat, füzeteket, mindenféle fekete és színes írónokat, krétákat, szivacsokat, törlőgummit, tollszárakat, legjobb minőségű tollhegyeket, tintákat, palatáblákat, palavesszőket stb. itt fel nem sorolható cikkeket és azokat a legolcsóbb napi árakon szállítom.

Ezeket kívül ajánlom a legjobb mintájú, román—magyar szövegű iskolai nyomtatványokat:

Értesítő-könyvecske, füze . . . 1 drb Lei 3:50
Elemi iskolai bizonyítvány . . . 1 „ Lei 1:—
Felvételi napló, külv . . . ívenként Lei 3:—
Felvételi napló, belv . . . „ Lei 3:—
Előmeneteli és mulasztási napló . . . „ Lei 3:—
Haladási napló . . . „ Lei 1:50
Haladást mutató íráslapok, magyar, német, vagy dictandó vonalzással . . . darabonként Lei 1:50
Tanrend . . . Lei 1:—
Iskoláknak, ha egyszerre rendelik meg a tanulóknak szükséges könyveket és írószereket, engedményt nyujtok. Midőn eddigi szíves párfogatást hálásan köszönöm meg, kérem szíves jóindulatát új vállalom iránt is fenntartani. Nb. megbízásait kérve, legszolidabb, pontos kiszolgálásomról előre is biztosítva, vagyok, hittelvérti tisztelettel **BÉRES KÁROLY**